Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

PODAJE WIADOMOŚCI BIEŻĄCE Z ŁOTWY ORAZ PERJODYCZNE Z ESTONJI I FINLANDJI.

Nr. Wilno, dnia 5 marca 1932 r. 29.

T r e ś ć n u m e r u:

ŁOTWA.

---§---

1. K o l e j n y a n t y p o l s k i a r t y k u ł "P e h d e - j a B r i h d i".

"Pehdeja Brihdi" Nr.44 z 25.II.32 r."Art.p.t."Dyplomaci znów "wizytują" polskie szkoły". Streszczenie:

W swoim czasie modne było w Letgalji wizytowanie szkół polskich przez dyplomatyczny i konsularny personel polski. Zwłaszcza, gdy chodziło o szkoły utrzymywane przez zlikwidowany Związek Polaków. Obecnie ten "międzynarodowy" zwyczaj nieco rzadziej jest stosowany. Ostatnio jednak w Rydze w polskiej szkole powszechnej zorganizowano wieczorek, na który przybyli członkowie poselstwa polskiego, wygłaszając przemówienia.

Nie słychać, by np.szkoły niemieckie czy rosyjskie były w ten sposób protegowane przez dyplomatów.

"Pehdeja Brihdi" Nr.45 z dn.26.II.32 r.Art.p.t. "Wpływ szowinistów polskich w szkołach letgalskich".Streszczenie:

W Letgalji, kraju o mieszanej ludności dają się szczególnie we znaki polscy szowiniści, którzy nie pomijają żadnej okazji podjudzenia letgalczyków do różnych ekscesów, skierowanych przeciwko Łotwie. Od tego ujemnego wpływu polskiego nie są wolne letgalskie szkoły. Niektórzy rodzice przypadkowo dopiero się dowiedzieli, że dzieci ich uczęszczają na polskie wieczorki szkolne, śpiewają pieśni na cześć "wielkiego" Piłsudskiego,biorą udział w polskich przedstawieniach i t.d. Co więcej w czasie lekcyj nauczyciele- Polacy niedwuznacznie wynoszą polskość, a poniżają łotewskość, śpiewają hymn nie łotewski, a polski, podobnież jak polskie pieśni narodowe. Na pytanie niektórych uczniów, dlaczego się ignoruje łotewskość, nauczyciele odpowiadają: "Poczekajcie, rychło w tym kraju będzie inny rząd, który ma prawo do tej ziemi. Wtedy temu, kto jest z nami będzie o wiele lepiej".Nic nie pomagają protesty rodziców, gdyż nauczyciele zawsze znajdują obrońców.

2."J a u n a k a s Z i n a s" w s p r a w i e o b c o k r a - j o w c ó w.

"Jaunakas Zinas" Nr.46 z dn.27.II.1932 r."Art.p.t." "W sprawie obcokrajowców". Streszczenie:

Obcokrajowcy swe przesadne wymagania opierają na demokratyzmie i zwracają się do Ligi Narodów z prośbą o obronę przed"uciemiężycielami". Łotwa jest w ciężkiej sytuacji, gdyż liczba obcokrajowców wynosi 500 tys.,czyli 25% ogółu ludności.Za plecami tych obcych narodowości stoją wielkie narody niemiecki, rosyjski, polski i żydowski, które w razie niezaspokojenia żądań mniejszości narodowych w Łotwie, są przez te mniejszości podjudzane. W ten sposób Łotysze stanowią właściwie mniejszość wśród wielkich narodów.

Obce narodowości kupują domy i ziemie, zakładają instytucje handlowe i przemysłowe, banki. Naród staje się od nich zależny. Narzucają oni swój język i kulturę, wciskają się do łotewskich instytucyj, oddziaływują przez Kościół, germanizując Ło-

tyszów przy pomocy wyznania luterańskiego, polonizując przy pomocy katolicyzmu, wreszcie rusyfikując przy pomocy prawosławja. Wszyscy obcokrajowcy na Łotwie są przybyszami i muszą się przystosować do narodu łotewskiego. Pogróżki Niemców, że wysiedlą się z Łotwy możnaby powitać jedynie zradością, gdy na Łotwie uczyniłoby się przez to swobodniej.

3. "P e h d e j a B r i h d i" o p r a s i e o b c o k r a j o w c ó w.

"Pehdeja Brihdi" Nr.47 z dn.29.II.32 r.Art.p.t."W sprawie prasy obcokrajowców". Streszczenie:

Prasa mniejszości narodowych stanowi największe gniazdo szowinizmu. Notabene prasa polska i niemiecka wciąż się ogląda na swe Vaterlandy. Szczególnie skandaliczne rzeczy dzieją się z polskim organem w Dyneburgu, który już niejednokrotnie był zamykany, a którego łączność z wiadomemi czynnikami nieraz została wykazana. Nielepiej się dzieje z pismami niemieckimi, po których przeczytaniu odnosi się wrażenie, że się mieszka nie w Łotwie a tylko w Brunświku czy Turyngji.

Kronika: 4.O b o s t r z e n i a w a l u t o w e. Jak podają "Jaunakas Zinas" /Nr.47/, M-stwo Finansów skonstatowało w stu wypadkach, że firmy handlowe wykraczają przeciwko ustawie o walutach obcych. Jak wiadomo, ustawa ta wprowadza ostre ograniczenia walutowe, polegające na niewywożeniu bez zezwolenia walut zagranicę. Firmom, których nadużycia zostały wykryte, wytacza się proces.

5. N i e m c y o Ł o t y s z a c h. Jak podają "Jaunakas Zinas" /Nr.47/, berlińska "Deut.Allg.Ztg.", omawiając łotewską ustawę językową, dochodzi do wniosku, że krok rządu łotewskiego jest burzeniem państwowej świadomości ludności Łotwy. "Jaunakas Zinas" z oburzeniem odzywają się o tego rodzaju artykułach prasy niemieckiej.

6. U k a r a n i e a u t o r a "C z a r n e j K s i ę g i". Jak podają "Jaunakas Zinas" /Nr.46/, łotewski oficer rezerwy Otto Wizups wydał niedawno "Czarną Księgę", w której wymienił szereg nazwisk oficerów i polityków łotewskich, którzy służyli w swoim czasie bolszewikom. Niektórzy z wymienionych w księdze działaczy wytoczyli autorowi proces o oszczerstwo. W dwóch wypadkach został autor skazany na miesiąc więzienia.

7.I n s y n u a c j e n i e m i e c k i e a "P e h d e j a B r i h d i". "Pehdeja Brihdi" /Nr.44/, omawiając alarmy prasy niemieckiej z powodu łotewskiej ustawy językowej, podkreślają fakt, że alarmy te opierają się na niemieckiej agencji prasowej działającej w Rydze p.n."Telegraphen-Union Riga"."Pehdeja Brihdi" radzi władzom wysiedlić korespondentów tej agencji do Niemiec.

8. S p r a w a p a k t u h a n d l o w e g o m i ę d z y Ł o t w a a N i e m c a m i. "Jaunakas Zinas" /Nr.48/, omawiając artykuł pisma niemieckiego "Industrie und Handel" w sprawie kontyngentów importowych Łotwy, dochodzi do wniosku, że obecny pakt handlowy łotewsko-niemiecki nie posiada znaczenia.

9. W s t r z y m a n i e z a k ł a d a n i a n o w y c h p l a c ó w e k p r z e m y s ł u. Jak podają "Jaunakas Zinas"/Nr.48/, 29 lutego komisja regulowania importu uchwaliła wstrzymać czasowo import nowych maszyn, związanych z zakładaniem fabryk. Komisja motywowała to potrzebą uprzedniego wjaśnienia możliwości rynków zbytu danej gałęzi przemysłu. Temsamem wstrzymane zostało ~~za~~ zakładanie nowych fabryk na Łotwie.

10. P i ę c i o l e c i e "P e h d e j a B r i h d i". "Pehdeja Brihdi" obchodziła 1 marca pięciolecie swego istnienia. M.in. życzenia temu pismu złożył przedstawiciel Elty w Rydze p.Kemeżys, wyrażając zadowolenie, że "Pehdeja Brihdi" "wciąż moralnie popiera Litwinów w ich uczuciach do wydartej stolicy Wilna".